T094 ATĐ 6 (43) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q187-Kiến Uẩn-Luận về Niệm Trú

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 187
CHÖÔNG VIII: KIEÁN UAÅN

Phaåm Thöù Nhaát: LUAÄN VEÀ NIEÄM TRUÙ

LUAÄN VEÀ NIEÄM TRUÙ (Phaàn 1)

Coù boán Nieäm truù, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm-Phaùp nieäm truù. Caùc chöông nhö vaäy vaø giaûi thích veà nghóa cuûa töøng chöông ñaõ lónh hoäi roài, tieáp theo caàn phaûi phaân bieät roäng ra. Hoûi: Vì sao soaïn ra phaàn luaän naøy? Ñaùp: Bôûi vì muoán giaûi thích nghóa lyù trong kinh. Nhö trong kinh noùi: "Coù boán Nieäm truù, ñoù laø Thaân nieäm truù cho ñeán Phaùp nieäm truù." Trong kinh tuy noùi ra ñieàu naøy maø khoâng phaân bieät, neáu tu Thaân nieäm truù thì ñoù laø Thoï nieäm truù chaêng? Cho ñeán noùi roäng ra. Kinh aáy laø nôi nöông töïa caên baûn cuûa luaän naøy, ñieàu gì trong kinh khoâng phaân bieät, thì nay ñeàu caàn phaûi noùi, cho neân soaïn ra phaàn luaän naøy. Hoûi: Nhöng maø Ñöùc Phaät noùi coù ba loaïi Nieäm truù: 1. Nieäm truù thuoäc töï taùnh. 2. Nieäm truù xen laãn nhau. 3. Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. ÔÛ nôi naøo noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: "Coù moät ñaïo höôùng veà, coù theå laøm cho höõu tình thanh tònh, vöôït leân dieät heát buoàn khoå, ñoù laø boán Nieäm truù. Nhö theá naøo laø boán? Ñoù laø Nieäm truù ñoái vôùi thaân thuaän theo thaân quaùn saùt, cho ñeán Nieäm truù ñoái vôùi phaùp thuaän theo phaùp quaùn saùt." Hoûi: Laïi ôû nôi naøo noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi: "Neáu coù ngöôøi noùi: Tuï phaùp thieän aáy töùc laø boán Nieäm truù. Ñaây laø caùch noùi chính xaùc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì tuï phaùp thieän ñaày ñuû troïn veïn hoaøn toaøn thì chæ coù boán Nieäm truù. Nhö

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 633

theá naøo laø boán? Ñoù laø Nieäm truù ñoái vôùi thaân thuaän theo thaân quaùn saùt, cho ñeán Nieäm truù ñoái vôùi phaùp thuaän theo phaùp quaùn saùt." Hoûi: Laïi ôû nôi naøo noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân? Ñaùp: Nhö trong kinh noùi:

“Neáu coù ngöôøi noùi: Taát caû caùc phaùp töùc laø boán Nieäm truù. Ñaây laø caùch noùi chính xaùc. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì thaâu nhieáp tieáp nhaän ñaày ñuû taát caû caùc phaùp thì chæ coù boán Nieäm truù. Nhö theá naøo laø boán? Ñoù laø Nieäm truù ñoái vôùi thaân thuaän theo thaân quaùn saùt, cho ñeán Nieäm truù ñoái vôùi phaùp thuaän theo phaùp quaùn saùt.” Trong naøy, caâu neâu ra cuûa ba kinh thì nhö thöù töï aáy noùi rieâng bieät veà Nieäm truù thuoäc töï taùnh-xen laãn-sôû duyeân, caâu giaûi thích ñeàu noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, bôûi vì noùi thuaän theo quaùn saùt ñeàu laø thuoäc veà Tueä. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân ôû trong caâu neâu ra, coù luùc noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, coù luùc noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau, coù luùc noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân; ôû trong caâu giaûi thích chæ noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh? Ñaùp: Bôûi vì muoán laøm cho Thaéng nghóa cuûa Nieäm truù khoâng coù gì sai laïc. Nieäm truù coù hai loaïi: 1. Thaéng nghóa. 2. Theá tuïc. Nieäm truù thuoäc töï taùnh laø Thaéng nghóa, coøn laïi laø Theá tuïc. Nieäm truù thuoäc Thaéng nghóa ôû taát caû moïi luùc khoâng coù theå sai laïc, cho neân Ñöùc Phaät ôû trong caâu giaûi thích ñeàu noùi ñeán töï taùnh. Coù ngöôøi noùi: Do löïc cuûa Nieäm truù thuoäc töï taùnh, cho neân xen laãn- sôû duyeân ñeàu goïi laø Nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì muoán hieån baøy veà ba loaïi Nieäm truù ñeàu duøng Tueä laøm töï taùnh, nghóa laø taùnh cuûa moät Tueä do phaùp voán coù(caâu höõu) xen laãn nhau laøm baïn giuùp ñôõ, coù theå coù nhöõng vieäc laøm thì goïi laø Nieäm truù xen laãn nhau; do löïc cuûa sôû duyeân coù theå tuøy thuaän quaùn saùt khaép nôi thì goïi laø Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. Bôûi vì Ñöùc Phaät ôû trong kinh noùi ñeán ba loaïi Nieäm truù naøy, cho neân trong A-tyø-ñaït-ma cuõng ôû moïi nôi döïa vaøo ba loaïi Nieäm truù maø soaïn luaän. Laøm sao bieát nhö vaäy? Nhö noùi: “Theá naøo laø Thaân nieäm truù? Ñoù laø Tueä duyeân vôùi thaân. Cho ñeán theá naøo laø Phaùp nieäm truù? Ñoù laø Tueä duyeân vôùi phaùp.” Ñoù goïi laø nôi noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh. Ñaây chính laø trong kinh ñaõ noùi: “Coù moät ñaïo höôùng veà…” Nhö noùi: “Theá naøo laø Thaân nieäm truù? Ñoù laø thaân taêng thöôïng do

ñaïo maø sinh ra thieän höõu laäu-voâ laäu. Cho ñeán theá naøo laø Phaùp nieäm truù? Ñoù laø phaùp taêng thöôïng do ñaïo maø sinh ra thieän höõu laäu-voâ laäu.” Ñoù goïi laø nôi noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau. Ñaây chính laø trong kinh ñaõ noùi: “Tuï phaùp thieän aáy töùc laø boán Nieäm truù…” Nhö noùi: “Theá naøo laø Thaân nieäm truù? Ñoù laø möôøi Saéc xöù vaø Saéc do Phaùp xöù thaâu nhieáp. Theá naøo laø Thoï nieäm truù? Ñoù laø saùu Thoï thaân. Theá naøo laø Taâm nieäm truù? Ñoù laø saùu Thöùc thaân. Theá naøo laø Phaùp nieäm truù? Ñoù laø Thoï uaån voán khoâng thaâu nhieáp Phaùp xöù thuoäc phi Saéc.” Ñoù goïi laø nôi noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. Ñaây chính laø trong kinh ñaõ noùi: “Taát caû caùc phaùp töùc laø boán Nieäm truù…” Nhö vaäy, A-tyø-ñaït-ma ñaõ noùi töông öng vôùi kinh, vì theá cho neân trong naøy cuõng döïa vaøo ba loaïi Nieäm truù maø soaïn luaän. Hoûi: Ñöùc Theá Toân vì nhöõng höõu tình naøo maø noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, cho ñeán vì nhöõng höõu tình naøo maø noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû

duyeân? Ñaùp: Vì chính nhöõng höõu tình ngu muoäi ñoái vôùi ba loaïi aáy maø noùi ñeán ba Nieäm truù, nghóa laø ngöôøi ngu muoäi ñoái vôùi Nieäm truù thuoäc töï taùnh thì vì hoï maø noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, cho ñeán ngöôøi ngu muoäi ñoái vôùi Nieäm truù thuoäc sôû duyeân thì vì hoï maø noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. Laïi nöõa, haønh cuûa höõu tình coù sai bieät, ñoù laø môùi baét ñaàu söï ng- hieäp..., vì ngöôøi môùi baét ñaàu söï nghieäp thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân, vì ngöôøi ñaõ luyeän taäp thöïc haønh thì noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau, vì ngöôøi ñaõ vöôït leân treân taùc yù thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh. Laïi nöõa, yù thích cuûa höõu tình coù sai bieät, ñoù laø môû roäng-toùm löôïc vaø bình thöôøng, vì ngöôøi thích toùm löôïc thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, vì ngöôøi thích bình thöôøng thì noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau, vì ngöôøi thích môû roäng thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. Laïi nöõa, caên cô cuûa höõu tình coù sai bieät, ñoù laø nhanh nhaïy-trung bình vaø chaäm chaïp, vì ngöôøi caên cô nhanh nhaïy thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, vì ngöôøi caên cô trung bình thì noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau, vì ngöôøi caên cô chaäm chaïp thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. Laïi nöõa, trí cuûa höõu tình coù sai bieät, ñoù laø môû mang sinh ra trí- phaân bieät sinh ra trí vaø daãn daét sinh ra trí, vì ngöôøi môû mang sinh ra trí thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc töï taùnh, vì ngöôøi phaân bieät sinh ra trí thì noùi ñeán Nieäm truù xen laãn nhau, vì ngöôøi daãn daét sinh ra trí thì noùi ñeán Nieäm truù thuoäc sôû duyeân. Vì nhöõng loaïi höõu tình ñaõ hoùa ñoä nhö vaäy, cho neân

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 635

Ñöùc Phaät noùi veà ba loaïi Nieäm truù naøy. Hoûi: Ba loaïi Nieäm truù naøy thì loaïi naøo ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Chæ coù Nieäm truù xen laãn nhau coù theå ñoaïn phieàn naõo chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc. Hoûi: Vì sao Nieäm truù thuoäc töï taùnh khoâng coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì neáu lìa baïn giuùp ñôõ, chæ rieâng Tueä thì khoâng coù theå ñoaïn phieàn naõo. Hoûi: Vì sao Nieäm truù thuoäc sôû duyeân khoâng coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì taùc yù luùc aáy taûn maùc khaép nôi, chæ rieâng taùc yù toång quaùt toùm löôïc sôû duyeân thì môùi coù theå ñoaïn phieàn naõo. Hoûi: Vì sao Nieäm truù xen laãn nhau coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì coù ñuû hai duyeân, ñoù laø thaâu nhieáp tieáp nhaän baïn giuùp ñôõ, vaø taùc yù toång quaùt toùm löôïc sôû duyeân. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tu Nieäm truù khaùc seõ trôû thaønh voâ duïng? Ñaùp: Nhöõng loaïi aáy coù theå daãn daét phaùt khôûi Nieäm truù xen laãn nhau chöù khoâng phaûi laø voâ duïng. Coù ngöôøi noùi: Ñoaïn coù hai loaïi: 1. Ñoaïn trong thôøi gian ngaén. 2. Ñoaïn ñeán cuoái cuøng. Bôûi vì tu Nieäm truù khaùc coù theå ñoaïn trong thôøi gian ngaén, cho neân khoâng phaûi laø voâ duïng. Nieäm truù xen laãn nhau laïi coù ba loaïi, ñoù laø do Vaên-Tö-Tu maø thaønh sai bieät. Hoûi: Ba loaïi naøy thì loaïi naøo coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Do Tu maø thaønh coù theå ñoaïn phieàn naõo chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc. Hoûi: Vì sao do Vaên maø thaønh khoâng coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì loaïi aáy caàn phaûi döïa vaøo teân goïi môùi chuyeån ñoái vôùi nghóa, chæ coù loaïi khoâng caàn ñeán teân goïi chuyeån ñoái vôùi

nghóa, thì noùi laø coù theå ñoaïn phieàn naõo. Hoûi: Vì sao do Tö maø thaønh khoâng coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì loaïi naøy taùc yù laø do ñòa khoâng nhaát ñònh thaâu nhieáp, chæ do ñòa nhaát ñònh thaâu nhieáp thì noùi laø coù theå ñoaïn phieàn naõo. Hoûi: Vì sao do Tu maø thaønh coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì coù ñuû hai duyeân, ñoù laø khoâng caàn ñeán teân goïi chuyeån ñoái vôùi nghóa, vaø do ñòa nhaát ñònh thaâu nhieáp.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 636

Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tu hai loaïi coøn laïi seõ trôû thaønh voâ duïng? Ñaùp: Nhöõng loaïi aáy coù theå daãn daét phaùt khôûi doù Tu maø thaønh, nghóa laø do Vaên maø thaønh coù theå daãn daét phaùt khôûi do Tö maø thaønh, do Tö maø thaønh coù theå daãn daét phaùt khôûi do Tu maø thaønh, do Tu maø thaønh coù theå ñoaïn phieàn naõo, cho neân khoâng phaûi laø voâ duïng. Coù ngöôøi noùi: Ñoaïn coù hai loaïi, noùi roäng ra nhö tröôùc. Nieäm truù do Tu maø thaønh laïi coù boán loaïi, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm- Phaùp. Hoûi: Boán loaïi naøy thì loaïi naøo coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Phaùp nieäm truù coù theå ñoaïn phieàn naõo chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc. Hoûi: Vì sao ba Nieäm truù tröôùc khoâng coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Bôûi vì nhöõng loaïi aáy laø do taùc yù thuoäc töï töôùng thaâu nhieáp, chæ do taùc yù thuoäc coïng töôùng thaâu nhieáp thì noùi laø coù theå ñoaïn phieàn naõo. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì moãi moät uaån aáy ñeàu duyeân rieâng bieät, caàn phaûi duyeân chung vôùi boán uaån-naêm uaån, hoaëc laø lìa uaån thì noùi laø coù theå ñoaïn phieàn naõo. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì tu ba loaïi tröôùc seõ trôû thaønh voâ duïng? Ñaùp: Bôûi vì coù theå daãn daét phaùt khôûi Phaùp nieäm truù, nghóa laø Thaân nieäm truù coù theå daãn daét Thoï nieäm truù, Thoï nieäm truù coù theå daãn daét Taâm nieäm truù, Taâm nieäm truù coù theå daãn daét Phaùp nieäm truù, Phaùp nieäm truù coù theå ñoaïn phieàn naõo, cho neân khoâng phaûi laø voâ duïng. Coù ngöôøi noùi: Tröôùc heát caàn phaûi phaân bieät veà caùc uaån, sau ñoù môùi coù theå duyeân chung maø ñoaïn phieàn naõo, cho neân khoâng phaûi laø voâ duïng. Coù ngöôøi noùi: Ñoaïn coù hai loaïi, noùi roäng ra nhö tröôùc. Phaùp nieäm truù laïi coù hai loaïi: 1. Duyeân xen taïp. 2. Duyeân khoâng xen taïp. Neáu duyeân vôùi Töôûng-Haønh-Thöùc uaån vaø Voâ vi thì goïi laø duyeân khoâng xen taïp; neáu ñoái vôùi naêm uaån, hoaëc laø hai duyeân vôùi hai, hoaëc laø ba duyeân vôùi ba, hoaëc laø boán duyeân vôùi boán, hoaëc laø duyeân toaøn boä naêm uaån vaø Voâ vi thì goïi laø duyeân xen taïp. Hoûi: Trong naøy Phaùp nieäm truù loaïi naøo coù theå ñoaïn phieàn naõo? Ñaùp: Caû hai loaïi ñeàu coù theå ñoaïn phieàn naõo, nghóa laø neáu duyeân vôùi Khoå-Taäp-Ñaïo ñeá noùi laø ñoaïn phieàn naõo, thì ñoù laø Phaùp nieäm truù duyeân xen taïp; neáu duyeân vôùi Dieät ñeá noùi laø ñoaïn phieàn naõo, thì ñoù laø

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 637

Phaùp nieäm truù duyeân khoâng xen taïp. Trong naøy, hoaëc noùi laø chung moät Nieäm truù, ñoù laø phaùp Ñaïi ñòa, Tueä caên, Tueä löïc, Chaùnh kieán, Traïch phaùp giaùc chi. Hoaëc noùi laø hai, ñoù laø höõu laäu-voâ laäu, raøng buoäc-giaûi thoaùt,

heä thuoäc-khoâng heä thuoäc. Hoaëc noùi laø ba, ñoù laø phaåm Haï-Trung-Thöôïng, hoaëc laø do Vaên- Tö-Tu maø thaønh. Hoaëc noùi laø boán, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm-Phaùp. Hoaëc noùi laø naêm, ñoù laø heä thuoäc ba coõi-Hoïc-Voâ hoïc. Hoaëc noùi laø saùu, ñoù laø höõu laäu-voâ laäu ñeàu coù phaåm Haï-Trung-Thöôïng. Hoaëc noùi laø taùm, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm-Phaùp ñeàu coù höõu laäu-voâ laäu. Hoaëc noùi laø chín, ñoù laø phaåm Haï Haï cho ñeán Thöôïng Thöôïng. Hoaëc noùi laø möôøi hai, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm-Phaùp ñeàu coù phaåm Haï-Trung-Thöôïng. Laïi coù nôi khaùc noùi laø möôøi hai, nhö trong kinh noùi: “Truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt; nhö ba loaïi veà thaân, cho ñeán phaùp cuõng nhö vaäy.” Hoaëc noùi laø möôøi taùm, ñoù laø höõu laäu-voâ laäu ñeàu coù phaåm Haï Haï cho ñeán Thöôïng Thöôïng. Hoaëc noùi laø hai möôi boán, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm-Phaùp thuoäc phaåm Haï-Trung-Thöôïng ñeàu coù höõu laäu-voâ laäu. Hoaëc noùi laø ba möôi saùu, ñoù laø Thaân-Thoï-Taâm-Phaùp ñeàu coù phaåm Haï Haï cho ñeán Thöôïng Thöôïng. Laïi coù nôi khaùc noùi laø ba möôi saùu, nhö trong kinh noùi: “Truù vaøo thaân beân trong töôûng veà chaùn ngaùn traùi ngöôïc, truù vaøo thaân beân trong töôûng veà khoâng chaùn ngaùn traùi ngöôïc, truù vaøo thaân beân trong ñeàu lìa boû Chaùnh nieäm-Chaùnh tri; nhö ñoái vôùi thaân beân trong, ñoái vôùi thaân beân ngoaøi, ñoái vôùi thaân beân trong-beân ngoaøi cuõng nhö vaäy. Nhö ñoái vôùi thaân coù chín loaïi, cho ñeán ñoái vôùi phaùp cuõng nhö vaäy.” Hoaëc noùi laø baûy möôi hai, ñoù laø Thaân nieäm truù thuoäc höõu laäu-voâ laäu ñeàu coù phaåm Haï Haï cho ñeán Thöôïng Thöôïng, nhö Thaân nieäm truù coù möôøi taùm loaïi, cho ñeán Phaùp nieäm truù cuõng nhö vaäy. Neáu döïa theo saùt-na noái tieáp nhau ñeå phaân bieät thì coù voâ löôïng Nieäm truù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì taïi sao Ñöùc Theá Toân ñoái vôùi moät loaïi noùi

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 638

roäng ra laø boán Nieäm truù, ñoái vôùi voâ löôïng noùi toùm löôïc laø boán Nieäm truù? Ñaùp: Bôûi vì ñoái trò boán loaïi ñieân ñaûo, ñoù laø ñoái trò ñieân ñaûo ñoái vôùi Baát tònh töôûng laø Tònh cho neân noùi veà Thaân nieäm truù, ñoái trò ñieân ñaûo ñoái vôùi Khoå töôûng laø Laïc cho neân noùi veà Thoï nieäm truù, ñoái trò ñieân ñaûo ñoái vôùi Voâ thöôøng töôûng laø Thöôøng cho neân noùi veà Taâm nieäm truù, ñoái trò ñieân ñaûo ñoái vôùi Voâ ngaõ töôûng laø Ngaõ cho neân noùi veà Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñoái trò boán loaïi Thöïc, ñoù laø ñoái trò Ñoaøn thöïc cho neân noùi veà Thaân nieäm truù, ñoái trò Xuùc thöïc cho neân noùi veà Thoï nieäm truù, ñoái trò Thöùc thöïc cho neân noùi veà Taâm nieäm truù, ñoái trò YÙ tö thöïc cho neân noùi veà Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñoái trò boán loaïi Thöùc truù, ñoù laø ñoái trò Thöùc truù hieän haønh gaàn vôùi Saéc cho neân noùi veà Thaân nieäm truù, ñoái trò Thöùc truù hieän haønh gaàn vôùi Thoï cho neân noùi veà Thoï nieäm truù, ñoái trò truù vaøo Thöùc aáy cho neân noùi veà Taâm nieäm truù, ñoái trò Thöùc truù hieän haønh gaàn vôùi Haønh-hieän haønh gaàn vôùi Töôûng cho neân noùi veà Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñoái trò naêm

Uaån, ñoù laø ñoái trò Saéc uaån cho neân noùi veà Thaân nieäm truù, ñoái trò Thoï uaån cho neân noùi veà Thoï nieäm truù, ñoái trò Thöùc uaån cho neân noùi veà Taâm nieäm truù, ñoái trò Töôûng uaån-Haønh uaån cho neân noùi veà Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñoái trò boán loaïi khoâng tu, ñoù laø ñoái trò khoâng tu Thaân cho neân noùi veà Thaân nieäm truù, ñoái trò khoâng tu Giôùi cho neân noùi veà Thoï nieäm truù, ñoái trò khoâng tu Taâm cho neân noùi veà Taâm nieäm truù, ñoái trò khoâng tu Tueä cho neân noùi veà Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì phaùp gioáng nhau vôùi boán loaïi tu cho neân noùi veà boán Nieäm truù, ñoù laø phaùp gioáng nhau vôùi tu Thaân cho neân noùi veà Thaân nieäm truù, phaùp gioáng nhau vôùi tu Giôùi cho neân noùi veà Thoï nieäm truù, phaùp gioáng nhau vôùi tu Taâm cho neân noùi veà Taâm nieäm truù, phaùp gioáng nhau vôùi tu Tueä cho neân noùi veà Phaùp nieäm truù. Hoûi: Nieäm truù laáy gì laøm töï taùnh, laø laáy Nieäm hay laø laáy Tueä? Neáu laáy Nieäm thì ôû ñaây noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Ñoái vôùi thaân thuaän theo thaân quaùn saùt…” Neáu laáy Tueä thì vì sao goïi laø Nieäm truù? Laïi trong kinh noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Neân quaùn saùt Nieäm caên ôû nôi naøo? Ñoù laø ñoái vôùi boán Nieäm truù.” Ñaùp: Neân noùi laáy Tueä laøm töï taùnh. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì vì sao goïi laø Nieäm truù? Ñaùp: Nieäm ôû nôi naøy, truù-cuøng truù-ñeàu truù, cho neân goïi laø Nieäm truù; nhö choã ôû cuûa voi ngöïa… goïi laø voi ngöïa cuøng truù, ôû ñaây cuõng nhö

vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñaây laø do löïc cuûa Nieäm coù theå ñoái vôùi sôû duyeân daáy khôûi taùc duïng roäng lôùn sai bieät, maø khoâng sai laïc cho neân goïi laø Nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Do löïc cuûa Nieäm cho neân Sö Du-giaø naøy ghi nhôù roõ raøng sôû duyeân, ñoái vôùi caûnh sôû duyeân queân roài laïi nhôù, cho neân goïi laø Nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh naøy ôû trong sôû duyeân, tröôùc phaûi duøng Nieäm ñeå an truù, sau ñoù môùi quaùn saùt, laïi ñoái vôùi sôû duyeân tröôùc phaûi thoâng suoát roài, sau ñoù duøng Nieäm an truù ñeå giöõ gìn, nhö ngöôøi giöõ coång, cho neân goïi laø Nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Ngöôøi tu haønh naøy ñoái vôùi caûnh sôû duyeân, tröôùc phaûi duøng Nieäm ñeå thaâu nhieáp giöõ gìn, sau ñoù duøng Tueä quaùn saùt maø ñoaïn phieàn naõo, ví nhö ngöôøi laøm ruoäng tröôùc duøng tay traùi gom laáy coû daïi, sau duøng tay phaûi caàm lieàm caét ñöùt, ôû ñaây cuõng nhö vaäy, cho neân goïi laø Nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Sö Du-giaø naøy khoaùc aùo giaùp cuûa Nieäm, ôû trong söï noái tieáp nhau cuûa taâm, caàm dao gaäy cuûa Tueä, ôû giöõa traän chieán cuûa sinh töû khoâng bò giaëc phieàn naõo laøm cho khuaát phuïc, maø coù theå laøm cho giaùc phieàn naõo phaûi khuaát phuïc, cho neân goïi laø Nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ngaên chaën loãi giöõ laáy töï taùnh, cho neân goïi laø Nieäm truù; neáu goïi laø Tueä truù thì seõ coù loãi laàm giöõ laáy töï taùnh. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì hieån baøy khoâng phaûi laø chæ rieâng töï taùnh coù theå coù nhöõng vieäc laøm, cho neân goïi laø Nieäm truù. Bôûi vì nhöõng duyeân nhö vaäy, cho neân chæ goïi laø Nieäm truù chöù khoâng goïi laø Tueä truù. Hoûi: Trong kinh ñaõ noùi laïi hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Neân quaùn saùt Nieäm caên ôû nôi naøo? Ñoù laø ñoái vôùi boán Nieäm truù.” Ñaùp: Bôûi vì Nieäm caên coù taùc duïng

taêng thöôïng ñoái vôùi phaàn vò Nieäm truù, cho neân ñöa ra caùch noùi naøy. Nhö Tín caên coù taùc duïng taêng thöôïng ñoái vôùi phaàn vò cuûa boán Chöùng tònh, cho neân Ñöùc Phaät laïi noùi: “Neân quaùn saùt Tín caên ôû nôi naøo? Ñoù laø ñoái vôùi boán Chöùng tònh.” Nhö vaäy, Tinh tieán caên ñoái vôùi boán Chaùnh ñoaïn, Ñònh caên ñoái vôùi boán Tónh löï, Tueä caên ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá cuõng nhö vaäy. Vì vaäy, Ñöùc Theá Toân cho ñeán laïi noùi: “Neân quaùn saùt Tueä caên ôû nôi naøo? Ñoù laø ñoái vôùi boán Thaùnh ñeá.” ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Ñoù goïi laø töï taùnh cuûa Nieäm truù. Ñaõ noùi veà töï taùnh, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù. Hoûi: Vì sao goïi laø Nieäm truù, Nieäm truù laø nghóa gì?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 640

Ñaùp: Nieäm ôû nôi naøy, truù-cuøng truù-ñeàu truù, noùi roäng ra nhö tröôùc. Ñaõ noùi chung veà nguyeân côù cuûa Nieäm truù, nay seõ noùi ñeán nguyeân côù cuûa töøng loaïi moät. Hoûi: Vì sao goïi laø Thaân nieäm truù? Ñaùp: Nieäm truù naøy duyeân vôùi thaân cho neân goïi laø Thaân nieäm truù. Hoûi: Nieäm truù khaùc cuõng duyeân vôùi thaân, ñoù laø Thoï nieäm truù duyeân vôùi saùu Thoï thaân, Taâm nieäm truù duyeân vôùi saùu Thöùc thaân, Phaùp nieäm truù duyeân vôùi saùu Töôûng thaân-saùu Tö thaân..., vì sao khoâng cuøng goïi laø Thaân nieäm truù? Ñaùp: Trong naøy ñaõ noùi duyeân vôùi thaân, ñoù laø duyeân vôùi Saéc thaân, Nieäm truù khaùc bôûi vì duyeân vôùi thaân khoâng phaûi laø Saéc, cho neân khoâng goïi laø Thaân nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Neáu duyeân vôùi thaân hieän baøy thoâ thieån-deã thaáy- ñang thaáy thì goïi laø Thaân nieäm truù, Nieäm truù khaùc bôûi vì duyeân vôùi thaân saâu kín vi teá-khoù thaáy-khoù hieåu-khoâng hieän thaáy, cho neân khoâng goïi laø Thaân nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Neáu thaân sôû duyeân laø do cöïc vi tích tuï maø thaønh thì thaân aáy goïi laø Thaân nieäm truù, thaân sôû duyeân khaùc khoâng phaûi laø do cöïc vi tích tuï maø thaønh, cho neân thaân aáy khoâng goïi laø Thaân nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Neáu duyeân vôùi thaân maø chuû theå nhaän bieát-phaùp ñaõ nhaän bieát (naêng tri-sôû tri) cuøng luùc sinh khôûi thì goïi laø Thaân nieäm truù, Nieäm truù khaùc tuy duyeân vôùi thaân chuû theå nhaän bieát-phaùp ñaõ nhaän bieát khoâng cuøng luùc sinh khôûi, cho neân khoâng goïi laø Thaân nieäm truù; tuy trong Phaùp nieäm truù coù cuøng luùc sinh khôûi, maø bôûi vì soá ít cho neân khoâng noùi. Nhö duyeân vôùi thaân cho neân goïi laø Thaân nieäm truù, nhö vaäy duyeân vôùi thoï cho neân goïi laø Thoï nieäm truù, duyeân vôùi taâm cho neân goïi laø Taâm nieäm truù, duyeân vôùi phaùp cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Hoûi: Taát caû ñeàu laø phaùp, taát caû ñeàu chæ coù phaùp, vì sao chæ rieâ n g moät loaïi goïi laø Phaùp nieäm truù chöù khoâng phaûi laø nhöõng loaïi khaùc? Ñaùp: Tuy taát caû ñeàu laø phaùp, maø chæ thieát laäp moät loaïi laø Phaùp nieäm truù. Nhö möôøi taùm Giôùi ñeàu laø phaùp, maø chæ thieát laäp moät loaïi laø Phaùp giôùi; möôøi hai Xöù ñeàu laø phaùp, maø chæ thieát laäp moät loaïi laø Phaùp xöù. Nhö Phaùp giôùi-Phaùp xöù, nhö vaäy Phaùp trí, Traïch phaùp giaùc chi, Phaùp tuøy nieäm, Phaùp chöùng tònh, Phaùp voâ ngaïi giaûi, Phaùp baûo, Phaùp quy cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Phaùp nieäm truù coù moät teân goïi, Nieäm truù khaùc coù hai teân goïi.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 641

Coù ngöôøi noùi: Phaùp nieäm truù coù teân goïi chung, Nieäm truù khaùc coù teân goïi chung-khoâng chung. Coù ngöôøi noùi: Taát caû phaùp höõu vi do sinh maø khôûi leân, sinh laø sôû duyeân cuûa noù, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Taát caû phaùp do teân goïi maø hieån baøy, teân goïi laø sôû duyeân cuûa noù, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Caùc töôùng höõu vi laø daáu hieäu cuûa taát caû phaùp höõu vi, töùc laø caùc töôùng naøy rôi vaøo ôû trong sôû duyeân cuûa noù, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Khoâng giaûi thoaùt moân nhaän hieåu veà phaùp taùnh cuûa caùc phaùp, Khoâng naøy thaâu nhieáp ôû trong sôû duyeân cuûa noù, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Taùt-ca-da kieán cuõng nhaän hieåu veà taùnh Boå- ñaëc-giaø-la cuûa caùc phaùp, vì sao khoâng döïa vaøo ñoù ñeå thieát laäp teân goïi? Ñaùp: Ñoù khoâng phaûi laø söï nhaän hieåu chaân thaät, ñaây laø söï nhaän hieåu chaân thaät, cho neân khoâng coù loãi gì. Coù ngöôøi noùi: Tueä coù theå phaân bieät veà töï töôùng-coïng töôùng cuûa caùc phaùp, an laäp veà töï töôùng-coïng töôùng cuûa caùc phaùp, ngu muoäi veà söï toån haïi vaø ngu muoäi veà sôû duyeân, ôû trong caùc phaùp thay ñoåi khoâng taêng giaûm, Tueä naøy rôi vaøo trong sôû duyeân cuûa noù, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Dieät ñeá Nieát-baøn laø phaùp Thaéng nghóa thöôøng truù khoâng thay ñoåi, phaùp naøy thaâu nhieáp ôû trong sôû duyeân cuûa noù, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Nieäm truù naøy coù theå duyeân vôùi nhieàu phaùp, ñoù laø Saéc-khoâng phaûi Saéc, töông öng-khoâng töông öng, coù sôû y-khoâng coù sôû y, coù haønh töôùng-khoâng coù haønh töôùng, coù sôû duyeân-khoâng coù sôû duyeân, coù caûnh giaùc-khoâng coù caûnh giaùc, vì theá cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Thaân nieäm truù duyeân vôùi thaân chöù khoâng duyeân vôùi Tueä duyeân vôùi thaân, Thoï nieäm truù duyeân vôùi thoï chöù khoâng duyeân vôùi Tueä duyeân vôùi thoï, Taâm nieäm truù duyeân vôùi taâm chöù khoâng duyeân vôùi Tueä duyeân vôùi taâm, Phaùp nieäm truù duyeân vôùi thaân cuõng duyeân vôùi Tueä duyeân vôùi thaân, duyeân vôùi Thoï-Taâm-Phaùp cuõng duyeân vôùi Tueä duyeân vôùi Thoï-Taâm-Phaùp, vì theá cho neân chæ rieâng loaïi naøy goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Thaân nieäm truù duyeân vôùi thaân chöù khoâng duyeân vôùi sinh-laõo-voâ thöôøng cuûa thaân, Thoï nieäm truù duyeân vôùi thoï chöù khoâng duyeân vôùi sinh-laõo-voâ thöôøng cuûa thoï, Taâm nieäm truù duyeân vôùi taâm chöù

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 642

khoâng duyeân vôùi sinh-laõo-voâ thöôøng cuûa taâm, Phaùp nieäm truù duyeân vôùi thaân cuõng duyeân vôùi sinh-laõo-voâ thöôøng cuûa thaân, duyeân vôùi Thoï-Taâm-Phaùp cuõng duyeân vôùi sinh-laõo-voâ thöôøng cuûa Thoï-Taâm-Phaùp, vì theá cho neân chæ rieâng loaïi naøy goïi laø Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Ñeán ñaây caùc Sö Du-giaø töôûng veà Ngaõ-töôûng veà moät taäp hôïp ñeàu ñöôïc döøng laïi, tu taäp ñaày ñuû troïn veïn töôûng veà Phaùp-töôûng veà sai bieät, cho neân goïi laø Phaùp nieäm truù. Nghóa laø Sö Du-giaø phaân tích veà Thaân roài lieàn cho raèng

Thoï laø Ngaõ, phaân tích veà Thoï roài lieàn cho raèng Taâm laø Ngaõ, phaân tích veà Taâm roài lieàn cho raèng phaùp laø Ngaõ, phaân tích veà Phaùp roài thì bieát taát caû khoâng phaûi laø Ngaõ, höõu tình chæ laø taäp hôïp cuûa haønh troáng roãng. Vì theá cho neân ñeán ñaây töôûng veà Phaùp ñaày ñuû troïn veïn, goïi laø Phaùp nieäm truù. Ñaõ noùi veà nguyeân côù cuûa töøng loaïi Nieäm truù, nay seõ noùi ñeán thöù töï cuûa noù. Hoûi: Vì sao Ñöùc Theá Toân tröôùc tieân noùi ñeán Thaân nieäm truù, cho ñeán cuoái cuøng môùi noùi ñeán Phaùp nieäm truù? Ñaùp: Bôûi vì bieåu hieän roõ raøng veà söï tuøy thuaän. Nghóa laø neáu bieåu hieän roõ raøng theo thöù töï nhö vaäy, thì tuøy thuaän ñoái vôùi vaên töï-ngoân thuyeát. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì tuøy thuaän vôùi ngöôøi thuyeát giaûng-ngöôøi tieáp nhaän. Nghóa laø neáu ñöa ra theo thöù töï nhö vaäy, thì ñoái vôùi thaày thuyeát giaûng vaø ñeä töû tieáp nhaän ñeàu ñöôïc tuøy thuaän. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì ñaây laø döïa vaøo sinh khôûi theo thöù töï. Thöù töï coù ba loaïi: 1. Sinh khôûi theo thöù töï. 2. Bieåu hieän roõ raèng theo thöù töï. 3. Hieän quaùn theo thöù töï. Sinh khôûi theo thöù töï, laø nhö Nieäm truù naøy, vaø Tónh löï-Voâ löôïng- Voâ saéc-Giaûi thoaùt-Thaéng xöù-Bieán xöù... Bieåu hieän roõ raèng theo thöù töï, ñoù laø Chaùnh ñoaïn-Thaàn tuùc-Caên-Löïc-Giaùc chi-Ñaïo chi... Hieän quaùn theo thöù töï, ñoù laø boán Thaùnh ñeá. Bôûi vì Sö Du-giaø ñaàu tieân khôûi leân Thaân nieäm truù, cho neân Ñöùc Phaät noùi ñeán tröôùc; cho ñeán cuoái cuøng khôûi leân Phaùp nieäm truù, cho neân Ñöùc Phaät noùi ñeán sau. Hoûi: Döïa vaøo luaän maø sinh ra luaän, vì sao caùc Sö Du-giaø ñaàu tieân khôûi leân Thaân nieäm truù, cho ñeán cuoái cuøng khôûi leân Phaùp nieäm truù? Ñaùp: Bôûi vì döïa vaøo thoâ-teá theo thöù töï. Nghóa laø trong naêm uaån thì Saéc uaån laø thoâ thieån nhaát, cho neân ñaàu tieân quaùn saùt khôûi leân Thaân nieäm truù; trong boán uaån khoâng coù Saéc thì Thoï uaån laø thoâ thieån nhaát, cho neân

tieáp theo quaùn saùt khôûi leân Thoï nieäm truù. Hoûi: Thoï... khoâng coù nôi choán, laøm sao coù theå thi thieát thoâ-teá? Ñaùp: Tuy khoâng coù nôi choán thoâ-teá maø coù haønh töôùng thoâ-teá, cho neân cuõng coù theå thi thieát. Trong naøy, haønh töôùng thoâ cuûa Thoï, nhö noùi tay chaân cuûa toâi ñau nhöùc, laïi noùi toâi nhaän chòu khoå sôû nhö vaäy-nhö vaäy. Caùc uaån nhö Thoï... tuy khoâng phaûi Saéc maø thi thieát thoâ-teá nhö Saéc. Trong boán uaån khoâng coù Saéc thì Thöùc uaån laø vi teá nhaát, maø ñaàu tieân quaùn saùt veà Töôûng-Haønh uaån khôûi leân Taâm nieäm truù, bôûi vì keát hôïp thi thieát Töôûng-Haønh uaån vaø Nieát-baøn laø phaùp vi teá nhaát, cho neân cuoái cuøng quaùn saùt veà phaùp aáy khôûi leân Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Töø voâ thæ cho ñeán ngaøy nay, nam vì saéc cuûa nöõ, nöõ vì saéc cuûa nam, laø nôi sinh ra nhieãm oâ, cho neân ñaàu tieân quaùn saùt veà Saéc khôûi leân Thaân nieäm truù; ñaém tröôùc Saéc naøy bôûi vì tham caûm thoï vui thuù, cho neân tieáp theo quaùn saùt veà Thoï khôûi leân Thoï nieäm truù; tham caûm thoï vui thuù bôûi vì khoâng ñieàu phuïc ñoái vôùi taâm, cho neân tieáp theo quaùn saùt veà Taâm khôûi leân Taâm nieäm truù; khoâng ñieàu phuïc ñoái vôùi taâm bôûi vì phieàn naõo chöa ñoaïn, cho neân cuoái cuøng quaùn saùt veà Phaùp khôûi leân Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì Saéc coù theå thi thieát coù taêng-giaûm,

coù laáy-boû, noái tieáp nhau töông töï, cho neân ñaàu tieân quaùn saùt veà Saéc khôûi leân Thaân nieäm truù. Vaøo luùc quaùn saùt veà Saéc, khôûi leân thaân Khinh an vaø taâm Khinh an, töø ñaây laøm ñaàu tieân daãn daét khôûi leân caûm thoï vui veû, cho neân tieáp theo quaùn saùt veà Thoï khôûi leân Thoï nieäm truù. Vaøo luùc quaùn saùt veà Thoï, daãn daét khôûi leân Thaéng nghóa phaân bieät roõ raøng veà caûnh giôùi, cho neân tieáp theo quaùn saùt veà Thöùc khôûi leân Taâm nieäm truù. Luùc aáy daáy leân yù nieäm naøy: Neáu nôi naøo khôûi taâm thì cuõng khôûi taâm sôû. Cho neân cuoái cuøng quaùn saùt veà Phaùp khôûi leân Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Thaân ngu coù theå giöõ laáy Thoï ngu, cho ñeán Taâm ngu coù theå giöõ laáy Phaùp ngu; khoâng phaûi laø Thaân ngu khoâng chuyeån maø coù theå chuyeån Thoï ngu, cho ñeán khoâng phaûi laø Taâm ngu khoâng chuyeån maø coù theå chuyeån Phaùp ngu, cho neân boán Nieäm truù khôûi leân theo thöù töï nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Thaân khoâng ngu coù theå daãn daét Thoï khoâng ngu, cho ñeán Taâm khoâng ngu coù theå daãn daét Phaùp khoâng ngu; khoâng phaûi laø Thaân khoâng ngu khoâng khôûi leân maø coù theå khôûi leân Thoï khoâng ngu, cho ñeán khoâng phaûi laø Taâm khoâng ngu khoâng khôûi leân maø coù theå khôûi leân Phaùp khoâng ngu, cho neân boán Nieäm truù khôûi leân theo thöù töï nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Thaân quaùn saùt coù theå daãn daét Thoï quaùn saùt, cho ñeán

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 644

Taâm quaùn saùt coù theå daãn daét Phaùp quaùn saùt; khoâng phaûi laø Thaân quaùn saùt khoâng khôûi leân maø coù theå khôûi leân Thoï quaùn saùt, noùi roäng ra nhö treân. Coù ngöôøi noùi: Thaân quaùn saùt cuøng vôùi Thoï quaùn saùt laøm nhaân-laøm caên-laøm maét-laøm ñaïo-laøm töøng böôùc-laøm naêng taùc-laøm duyeân sinh-laøm khôûi taäp-laøm ñaúng khôûi, Thoï quaùn saùt cuøng vôùi Taâm quaùn saùt, Taâm quaùn saùt cuøng vôùi Phaùp quaùn saùt cuõng nhö vaäy, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Thaân quaùn saùt cuøng vôùi Thoï quaùn saùt laøm gia haïnh- laøm cöûa ngoõ-laøm nôi nöông töïa, cho ñeán Taâm quaùn saùt cuøng vôùi Phaùp quaùn saùt cuõng nhö vaäy, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Coù ngöôøi noùi: Thaân quaùn saùt cuøng vôùi Thoï quaùn saùt laøm nôi nöông töïa-laøm daáu tích ñeå laïi, cho ñeán Taâm quaùn saùt cuøng vôùi Phaùp quaùn saùt cuõng nhö vaäy, coøn laïi noùi nhö tröôùc. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì Thaân quaùn saùt laïi duøng phaùp naøo laøm nôi nöông töïa-laøm daáu tích ñeå laïi? Ñaùp: Duøng töôùng Xa-ma-tha ñaõ ñaït ñöôïc tröôùc ñaây laøm nôi nöông töïa-laøm daáu tích ñeå laïi, nhö noùi: Bôûi vì tröôùc ñaây ñaït ñöôïc Xa-ma-tha baát ñoäng, cho neân töôùng cuûa thaân nheï nhaøng meàm maïi, tích tuï khaép nôi töø chaân ñeán ñaàu, vì vaäy coù theå khôûi leân Thaân nieäm truù cho ñeán Phaùp nieäm truù. Coù ngöôøi noùi: Luùc aáy phaân bieät veà caùc Xöù ôû trong söï noái tieáp nhau khôûi leân boán Nieäm truù, ñoù laø Sö Du-giaø ñaàu tieân muoán bieát veà caùc Saéc xöù, cho neân tröôùc phaûi phaân bieät veà möôøi Saéc xöù vaø Saéc do Nieäm xöù thaâu nhieáp, vì theá cho neân tröôùc tieân khôûi leân Thaân nieäm truù. Tieáp theo ngay nôi Phaùp xöù phaân bieät veà caùc Thoï, cho neân tieáp theo khôûi leân Thoï nieäm truù. Tieáp theo ngay nôi Phaùp xöù phaân bieät veà Töôûng-Haønh uaån vaø ba Voâ vi, cho neân tieáp theo

khôûi leân Phaùp nieäm truù. Luùc aáy laïi daáy leân yù nieäm naøy: Tröø phaùp naøy ra coøn coù phaùp naøo? Lieàn bieát nhö thaät coøn coù YÙ xöù, vì vaäy lieàn phaân bieät veà YÙ xöù, cho neân cuoùi cuøng khôûi leân Taâm nieäm truù. Caùc Sö Du-giaø neáu döïa vaøo töï töôùng ñeå quaùn saùt, thì tröôùc tieân khôûi leân Phaùp nieäm truù, sau cuøng khôûi leân Taâm nieäm truù; neáu döïa vaøo coïng töôùng ñeå quaùn saùt, thì tröôùc tieân khôûi leân Taâm nieäm truù, sau cuøng khôûi leân Phaùp nieäm truù, cho neân boán Nieäm truù khôûi leân theo thöù töï nhö vaäy. Hoûi: Laø tröôùc tieân khôûi leân Nieäm truù duyeân vôùi beân trong, hay laø tröôùc tieân khôûi leân Nieäm truù duyeân vôùi beân ngoaøi? Neáu nhö vaäy thì coù gì sai? Neáu tröôùc tieân khôûi leân Nieäm truù duyeân vôùi beân trong, thì kinh noùi neân hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Tyø kheo môùi hoïc voán coù Thi-la thanh tònh,

yù thích ñaày ñuû troïn veïn, muoán nhanh choùng ñoaïn tröø duïc-tham-saân, neân höôùng veà con ñöôøng vaéng veû hiu quaïnh, ñi ñeán nôi ñaët xaùc cheát, coá gaéng giöõ laáy töôùng aáy, hoaëc laø baàm xanh, hoaëc laø naùt röõa…” Neáu tröôùc tieân khôûi leân Nieäm truù duyeân vôùi beân ngoaøi, thì kinh khaùc noùi laïi hieåu theá naøo? Nhö noùi: “Tröôùc tieân truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, tieáp theo truù vaøo thaân beân ngoaøi…” Ñaùp: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Tröôùc tieân khôûi leân Nieäm truù duyeân vôùi beân trong. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì coù Ngaõ cho neân coù Ngaõ sôû, coù Ngaõ chaáp cho neân coù Ngaõ sôû chaáp, coù Ngaõ kieán cho neân coù Ngaõ sôû kieán, coù naêm Ngaõ kieán cho neân coù möôøi laêm Ngaõ sôû kieán, coù Ngaõ ngu cho neân coù Ngaõ sôû ngu, coù Ngaõ aùi cho neân coù nhieàu vaät duïng yeâu quyù, vì nuoâi lôùn Ngaõ beân trong cho neân caàu mong vaät duïng cung caáp beân ngoaøi. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì kinh ñaõ daãn ra tröôùc ñoù neân hieåu theá naøo? Ñaùp: Ñoù laø Nieäm truù gia haïnh chöù khoâng phaûi laø Nieäm truù caên baûn. Vì sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì ngay kinh aáy noùi: “Coá gaéng giöõ laáy töôùng roài nhanh choùng trôû veà nôi cuûa mình, nhôù laïi töôùng ñaõ giöõ laáy tröôùc ñaây. Neáu coù theå nhôù laïi thì toát, neáu khoâng coù theå nhôù laïi thì tieáp tuïc ñi ñeán nôi ñaët xaùc cheát, laïi coá gaéng giöõ laáy töôùng chaïy nhanh veà nôi cuûa mình, röûa tay chaân saïch seõ, ñi vaøo phoøng traûi choã ngoài maø ngoài, duøng taùc yù thaéng giaûi khieán cho töôùng ñaõ giöõ laáy tröôùc ñaây hieän roõ tröôùc maét.” Ñoù goïi laø Nieäm truù gia haïnh. Neáu luùc duøng töôùng ñaõ giöõ laáy beân ngoaøi, ñaët vaøo thaân beân trong maø quaùn saùt, thì môùi goïi laø tieán vaøo Nieäm truù caên baûn. Coù ngöôøi noùi: Kinh aáy noùi ñeán quaû thuoäc taùc yù thaéng giaûi chöù khoâng phaûi laø phaàn vò Nieäm truù. Vì sao bieát nhö vaäy? Bôûi vì ngay kinh aáy noùi: “Luùc aáy Tyø kheo môùi hoïc ñaït ñöôïc yù veà Hoïc roài, neáu muoán höôùng veà con ñöôøng vaéng veû hiu quaïnh, thì tuøy theo yù muoán maø ñi ñeán.” Trong naøy, Tyø kheo môùi hoïc töùc laø haøng Döï löu vaø haøng Nhaát lai, cho neân bieát kinh aáy noùi ñeán quaû thuoäc taùc yù thaéng giaûi chöù khoâng phaûi laø phaàn vò Nieäm truù. Nhö trong kinh noùi: “Truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo

thaân quaùn saùt...” Hoûi: Trong naøy, loaïi naøo goïi laø Thaân beân trong..., loaïi naøo goïi laø Thaân beân ngoaøi...? Ñaùp: Saéc do söï noái tieáp nhau cuûa mình thaâu nhieáp, goïi laø Thaân beân trong; Saéc do söï noái tieáp nhau nôi khaùc, vaø Saéc thuoäc soá phi höõu

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 187 646

tình, goïi laø Thaân beân ngoaøi. Phaùp beân trong-Phaùp beân ngoaøi, noùi cuõng nhö vaäy. Thoï do söï noái tieáp nhau cuûa mình thaâu nhieáp, goïi laø Thoï beân trong; Thoï do söï noái tieáp nhau nôi khaùc, goïi laø Thoï beân ngoaøi. Taâm beân trong-Taâm beân ngoaøi, noùi cuõng nhö vaäy. Coù Sö khaùc noùi: Saéc thuoäc soá höõu tình goïi laø Thaân beân trong, Saéc thuoäc soá phi höõu tình goïi laø Thaân beân ngoaøi; Phaùp beân trong-Phaùp beân ngoaøi, noùi cuõng nhö vaäy. Taâm-Thoï noùi nhö tröôùc. Hieáp Toân giaû noùi: “Hieän taïi goïi laø beân trong, quaù khöù-vò lai vaø Voâ vi goïi laø beân ngoaøi.” Hoûi: Vì sao hieän taïi goïi laø beân trong, quaù khöù-vò lai vaø Voâ vi goïi laø beân ngoaøi? Ñaùp: Bôûi vì phaùp hieän taïi phaàn nhieàu laøm cho höõu tình thaâu nhieáp tieáp nhaän tham tröôùc, chöù khoâng phaûi laø quaù khöù-vò lai vaø Voâ vi. Trong naøy, truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, laø truù vaøo thaân beân trong quaùn saùt veà töï töôùng; truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø truù vaøo thaân beân ngoaøi quaùn saùt veà töï töôùng; truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi quaùn saùt veà coïng töôùng. Cho ñeán Phaùp cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, laø truù vaøo thaân beân trong quaùn saùt roäng ra; truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø truù vaøo thaân beân ngoaøi quaùn saùt roäng ra; truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi quaùn saùt toùm löôïc. Cho ñeán Phaùp cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà Ngaõ chaáp; truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà Ngaõ sôû chaáp; truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà Ngaõ chaáp-Ngaõ sôû chaáp. Cho ñeán Phaùp cuõng nhö vaäy. Nhö Ngaõ chaáp-Ngaõ sôû chaáp, Ngaõ kieán-Ngaõ sôû kieán noùi cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà naêm Ngaõ kieán; truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà möôøi laêm Ngaõ sôû kieán; truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà hai möôi loaïi Taùt-ca-da kieán. Cho ñeán Phaùp cuõng nhö vaäy. Nhö Ngaõ kieán-Ngaõ sôû kieán, nhö vaäy Ngaõ ngu-Ngaõ sôû ngu noùi cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Truù vaøo thaân beân trong thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò veà Ngaõ aùi; truù vaøo thaân beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt,

laø ñoái trò veà nhieàu vaät duïng yeâu quyù; truù vaøo thaân beân trong-beân ngoaøi thuaän theo thaân quaùn saùt, laø ñoái trò caû hai loaïi aùi. Cho ñeán Phaùp cuõng nhö vaäy. Hoûi: Ñeán ñaâu thì neân noùi laø Thaân nieäm truù ñaày ñuû troïn veïn,

cho ñeán Phaùp nieäm truù ñaày ñuû troïn veïn? Ñaùp: Döïa vaøo hai duyeân cho neân bieát laø ñaày ñuû troïn veïn: 1. Phaân bieät sôû duyeân. 2. Caên thieän taêng leân. Phaân bieät sôû duyeân, ñoù laø neáu luùc coù theå duøng cöïc vi vaø saùt-na ñeå phaân bieät veà sôû duyeân, hoaëc laø chæ duøng saùt-na ñeå phaân bieät veà sôû duyeân. Caên thieän taêng leân, ñoù laø döïa vaøo phaåm Haï sinh ra phaåm Trung, döïa vaøo phaåm Trung sinh ra phaåm Thöôïng. Ñeán ñaây thì neân bieát laø Nieäm truù ñaày ñuû troïn veïn. Coù ngöôøi noùi: Döïa vaøo chuyeån ñoåi gia haïnh cho neân bieát laø ñaày ñuû troïn veïn, ñoù laø Sö Du-giaø tröôùc tieân phaân bieät veà Thaân, phaân bieät veà Thaân roài chuyeån sang Tueä nhaän hieåu veà Thaân; tieáp theo phaân bieät veà Thoï, phaân bieät veà Thoï roài chuyeån sang Tueä nhaän hieåu veà Thoï; tieáp theo phaân bieät veà Taâm, phaân bieät veà Taâm roài chuyeån sang Tueä nhaän hieåu veà Taâm, phaân bieät ñoái vôùi Phaùp. Ví nhö noâng phu daãn nöôùc töôùi ruoäng, thöûa ruoäng thöù nhaát ñaày roài daãn sang töôùi cho thöûa ruoäng thöù hai, thöûa ruoäng thöù hai ñaày roài daãn sang töôùi cho thöûa ruoäng thöù ba, thöûa ruoäng thöù ba ñaày roài daãn sang töôùi cho thöûa ruoäng thöù tö; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Ñeán luùc töôùng oaùn haïi thaønh töïu thì neân bieát laø ñaày ñuû troïn veïn. Töôùng oaùn haïi coù hai loaïi: 1. Khieán cho khoâng vui möøng. 2. Khieán cho sinh ra töùc giaän. Trong naøy chæ noùi khieán cho khoâng vui möøng goïi laø töôùng oaùn haïi, ñoù laø Sö Du-giaø phaân bieät veà Thaân roài lieàn ñoái vôùi Thaân khoâng sinh ra vui möøng, maø vui möøng ñoái vôùi Thoï...; phaân bieät veà Thoï roài laïi ñoái vôùi Thoï khoâng sinh ra vui möøng, maø vui möøng ñoái vôùi Taâm...; phaân bieät veà Taâm roài laïi ñoái vôùi Taâm khoâng sinh ra vui möøng, maø vui möøng ñoái vôùi Phaùp; phaân bieät veà Phaùp roài thì ñoái vôùi taát caû caûnh giôùi khoâng sinh ra vui möøng. Neân bieát luùc baáy giôø laø Nieäm truù ñaày ñuû troïn veïn.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.